

**ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА**  
**СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ**  
**КАТЕДРА „БИЗНЕС, ИНВЕСТИЦИИ, НЕДВИЖИМИ ИМОТИ“**

---

Приета от ФС протокол № 11/ 25.04.2024 г.

Приета от КС протокол № 11/ 16.04.2024 г.

**УТВЪРЖДАВАМ:**

**Декан:**

(доц. д-р Денка Златева)

**У Ч Е Б Н А   П Р О Г Р А М А**

**ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „РЕГИОНАЛНИ И УРБАНИСТИЧНИ АНАЛИЗИ“**

**ЗА СПЕЦ: „Строителен бизнес и предприемачество“;**

**ОКС „бакалавър“ – редовно обучение**

**КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 4; СЕМЕСТЪР: 7**

**ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 180 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.**

**КРЕДИТИ: 6**

**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН**

| <i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>                                   | <i>ОБЩО (часове)</i> | <i>СЕДМИЧНА<br/>НАТОВАРЕНОСТ<br/>(часове)</i> |
|-------------------------------------------------------------|----------------------|-----------------------------------------------|
| АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:                                          |                      |                                               |
| т.ч.                                                        |                      |                                               |
| • ЛЕКЦИИ                                                    | 30                   | 2                                             |
| • УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/<br>лабораторни упражнения) | 30                   | 2                                             |
| ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ                                      | 120                  | -                                             |

Изготвили програмата:

1. ....  
(доц. д-р А. Господинова)

2. ....  
(гл. ас. д-р Д. Карадимова)

Ръководител катедра: .....  
„Бизнес, инвестиции, недвижими имоти“ (доц. д-р Тодор Райчев)

## **I. АНОТАЦИЯ**

Учебната дисциплина „Регионални и урбанистични анализи“ има за цел да осигури задълбочена подготовка на студентите в областта на протичащите регионални и урбанистични процеси. Изучават се ключови теми като териториални, социално-икономически и демографски различия между регионите в България, факторите, които влияят на урбанизацията, устойчивото развитие на градовете и статистически методи за анализ на регионалното развитие. В резултат на обучението по дисциплината, студентите развиват умения за анализ, интерпретация и формулиране на стратегии за управление на регионалното и градското развитие в България. Обучението се извършва чрез лекции и упражнения. В тях се разглеждат както теоретични проблеми, така и практико-приложни аспекти.

Обучението по „Регионални и урбанистични анализи“ ще развие у студентите следните ключови компетентности:

Цифрова компетентност (способност за търсене и намиране на релевантна информация, за работа с бази от данни);

Предприемаческа компетентност (развитие на критично мислене и отношение към статистическа информация; аналитичност, способност за прогнозиране; осведоменост за социалноикономическите тенденции; развитие на креативност, любознателност, наблюдателност, будност).

## **II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ**

| №.<br>по<br>ред                                                                        | НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ                                                      | БРОЙ ЧАСОВЕ |    |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|-------------|----|----|
|                                                                                        |                                                                                         | Л           | СЗ | ЛУ |
| ТЕМА 1. АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕРИТОРИАЛНО И ТЕРИТОРИАЛНО ДЕЛЕНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ      |                                                                                         | 3           | 3  |    |
| 1.1                                                                                    | Единен класификатор на административно-териториалните и териториалните единици (ЕКАТТЕ) |             |    |    |
| 1.2                                                                                    | Териториални единици за статистически цели (NUTS)                                       |             |    |    |
| ТЕМА 2. ТЕРИТОРИАЛНО РАЗВИТИЕ НА СЕЛИЩНАТА МРЕЖА И ТЕРИТОРИАЛНО-УРБАНИСТИЧНА СТРУКТУРА |                                                                                         | 3           | 3  |    |
| 2.1                                                                                    | Характеристики на урбанистичното развитие на районите в България                        |             |    |    |
| 2.2                                                                                    | Териториално-урбанистична структура                                                     |             |    |    |
| 2.3                                                                                    | Вътрешнорегионални неравновесия                                                         |             |    |    |
| ТЕМА 3. ТЕРИТОРИАЛНО-УРБАНИСТИЧЕН АНАЛИЗ                                               |                                                                                         | 3           | 3  |    |
| 3.1                                                                                    | Степен на урбанизация на общините                                                       |             |    |    |
| 3.2                                                                                    | Селищна мрежа и урбанистично развитие                                                   |             |    |    |
| 3.3                                                                                    | Агломерационни образувания и функционални урбанистични ареали (FUA)                     |             |    |    |
| ТЕМА 4. ТЕРИТОРИАЛНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО В БЪЛГАРИЯ                           |                                                                                         | 3           | 3  |    |
| 4.1                                                                                    | Пространствено разпределение на населението                                             |             |    |    |
| 4.2                                                                                    | Териториални особености в естественото възпроизводство на населението                   |             |    |    |
| 4.3                                                                                    | Териториални особености в миграционното движение на населението                         |             |    |    |

|                                                          |                                                                           |           |           |  |
|----------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|-----------|-----------|--|
| 4.4                                                      | Регионални аспекти в изменението на възрастовата структура на населението |           |           |  |
| 4.5                                                      | Демографски политики на България                                          |           |           |  |
| <b>ТЕМА 5. РЕГИОНАЛНИ РАЗЛИЧИЯ В ЖИЛИЩНИЯ ФОНД</b>       |                                                                           | <b>3</b>  | <b>3</b>  |  |
| 5.1                                                      | Краткосрочна статистика на жилищните сгради                               |           |           |  |
| 5.2                                                      | Индекси на цените на жилищата                                             |           |           |  |
| <b>ТЕМА 6. АНАЛИЗ НА РЕГИОНАЛНИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ</b> |                                                                           | <b>3</b>  | <b>3</b>  |  |
| 6.1                                                      | Показатели за регионален икономически растеж                              |           |           |  |
| 6.2                                                      | Фактори на регионалния икономически растеж                                |           |           |  |
| <b>ТЕМА 7. РЕГИОНАЛНИ РАЗЛИЧИЯ НА ПАЗАРА НА ТРУДА</b>    |                                                                           | <b>3</b>  | <b>3</b>  |  |
| 7.1                                                      | Образователни дисбаланси                                                  |           |           |  |
| 7.2                                                      | Регионални различия в показателите на трудовия пазар                      |           |           |  |
| <b>ТЕМА 8. ДОХОДИ И СТАНДАРТ НА ЖИВОТ</b>                |                                                                           | <b>3</b>  | <b>3</b>  |  |
| 8.1                                                      | Доходи, разходи и потребление на населението                              |           |           |  |
| 8.2                                                      | Подходна диференциация и поляризация на населението                       |           |           |  |
| 8.3                                                      | Подходи и методи за анализ на жизнения стандарт на населението            |           |           |  |
| <b>ТЕМА 9. БЕДНОСТ</b>                                   |                                                                           | <b>3</b>  | <b>3</b>  |  |
| 9.1                                                      | Подходи за измерване на бедността                                         |           |           |  |
| 9.2                                                      | Линии на бедност                                                          |           |           |  |
| 9.3                                                      | Индекси на бедност                                                        |           |           |  |
| <b>ТЕМА 10. ФИСКАЛНА ПОЛИТИКА И РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ</b>  |                                                                           | <b>3</b>  | <b>3</b>  |  |
| 10.1                                                     | Регионално развитие. Инвестиции и европейски средства.                    |           |           |  |
| 10.2                                                     | Териториално разпределение на средствата по оперативни програми           |           |           |  |
| <b>Общо:</b>                                             |                                                                           | <b>30</b> | <b>30</b> |  |

### **III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ**

| №. по ред                                | ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА       | Брой     | ИАЗ ч.     |
|------------------------------------------|-------------------------------|----------|------------|
| <b>1.</b>                                | <b>Семестриално оценяване</b> |          |            |
| 1.1.                                     | Тест                          | 2        | 30         |
| 1.2.                                     | Самостоятелна работа          | 1        | 30         |
| <b>Общо за семестриалното оценяване:</b> |                               | <b>3</b> | <b>60</b>  |
| <b>2.</b>                                | <b>Сесийно оценяване</b>      |          |            |
| 2.1.                                     | Изпит                         | 1        | 60         |
| <b>Общо за сесийното оценяване:</b>      |                               | <b>1</b> | <b>60</b>  |
| <b>Общо за всички форми на контрол:</b>  |                               | <b>4</b> | <b>120</b> |

#### **IV. ЛИТЕРАТУРА**

##### **ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:**

1. Калинков, К., А. Господинова. Урбанистика, Изд. “Наука и икономика”, Варна, 2016
2. Калинков, К. Урбанизационен икономикс, Изд. “Наука и икономика”, Варна, 2015
3. Жекова, Ст. Демографска статистика, Изд. “Наука и икономика”, Варна, 2013
4. Жекова, Ст. Демографска статистика (методическо ръководство), Изд. “Наука и икономика”, Варна, 2011
5. Жекова, Ст. Социална статистика, Изд. “Наука и икономика”, Варна, 2012
6. Жекова, Ст. Социална статистика (методическо ръководство), Изд. “Наука и икономика”, Варна, 2012

##### **ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:**

1. Георгиев, Л. Регионална икономика. Изд. НБУ, София, 2012
2. Градове и техните функционални урбанизирани ареали в Република България, НСИ, София, 2016
3. Регионална статистика и показатели за мониторинг, НСИ
4. [Баланс на територията на Република България](#), НСИ
5. [Статистика на градовете](#), НСИ
6. [Устойчиво развитие](#), НСИ
7. Социално-икономически анализ на районите в република България. Национален център за териториално развитие, София, 2021
8. Средносрочни и дългосрочни прогнози за развитието на пазара на труда в България. Фактори на търсенето на труд, тенденции в заетостта, регионални и образователни дисбаланси (2008–2032). Министерство на труда и социалната политика. Проект BG05M9OP001-1.007-0001 „Повишаване ефективността на провежданата политика по заетостта”
9. <http://www.nsi.bg>
10. <https://www.regionalprofiles.bg/bg/data/>